

COVID-19 Hakkında Bilgi, Tutum, Beceri ve Enfeksiyon Kontrolünde Algılanan Engeller

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *COVID-19 Hakkında Bilgi, Tutum, Beceri ve Enfeksiyon Kontrolünde Algılanan Engeller*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19380>

Özet

Bu ölçek, küresel **COVID-19** pandemisi döneminde acil sağlık hizmetleri profesyonellerinin enfeksiyon kontrolüne dair bilgi, tutum, uygulama (pratik) düzeylerini ve bu uygulamaların önündeki algılanan engelleri de?erlendirmek amacıyla uyarlanmıştır. Ölçek, sağlık çalışanları'nın kriz zamanlarında sergilediği bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkileri ölçmeyi hedeflemektedir. Orijinal ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması, **Acil Servis** ortamında çalışan personelin risk altındaki davranışları ve eğitim ihtiyaçları belirlemede kritik bir araç olarak konumlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

COVID-19, Bilgi, Tutum, Beceri, Algılanan Engeller, **Enfeksiyon Kontrolü**, **Sağlık Çalışanları**, Pandemi, **Uyarılama**.

Yazarlar

Pala, S. Ç., Metinta?, S., Önsüz, M. F., Özakın, E., & Pala, V. G.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, acil servislerde görev yapan **Sağlık Çalışanları'nın COVID-19** salgınıyla mücadele sürecinde sergiledikleri bilgi düzeylerini, virüse yönelik tutumları, enfeksiyon kontrolü uygulamalarındaki becerilerini ve bu uygulamaları hayata geçirirken karşılaştıkları algılanan engelleri sistematik olarak ölçmektir.

Bu ölçüm, özellikle yüksek riskli ortamlarda çalışan personelin eğitim eksikliklerini, yanlış inançları ve sistemik zorlukları tespit etmeye olanak tanır. Elde edilen veriler, enfeksiyon yayılımını azaltmak ve çalışan güvenliğini artırmak için hedefe yönelik müdahale programları geliştirmek için hayati önem taşımaktadır.

Yapı

Bu ölçek, Bilgi, Tutum, Uygulama (Beceri) ve Algılanan Engeller olmak üzere dört temel psikolojik ve davranışsal yapıyı ölçen çok boyutlu bir araçtır. Ölçek, Bilişsel, Duygusal ve Davranışsal alanları kapsayarak, bireyin pandemiye karşı bütüncül tepkisini de?erlendirir.

Bilgi: Bireyin **COVID-19**'un bulaşma yolları, semptomları ve korunma yöntemleri hakkındaki bilimsel doğruluğu ölçer.

Tutum: Virüsün ciddiyetine, enfeksiyon kontrol tedbirlerinin gerekliliğine ve atlamaya yönelik olumlu veya olumsuz duygusal eğilimleri de?erlendirir.

Uygulama/Beceri: Maske takma, el hijyeni ve kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı gibi fiili **Enfeksiyon Kontrolü** pratiklerinin sıklığı ve doğruluğunu inceler.

Algılanan Engeller: Kurumsal yetersizlikler, ekipman eksikliği, iş yükü veya psikososyal stres gibi enfeksiyon kontrolü uygulamalarını kısıtlayan dikkatli ve içsel faktörleri belirler.

Geçerlik

Kaynak referansta belirtildiği üzere, ölçeğin Türkçe **Uyarılma** çalışması kapsamında geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçeğin amaçlanan yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini kanıtlamayı amaçlamıştır.

Yapılan geçerlik çalışmaları muhtemelen, ölçeğin teorik yapısını desteklemek amacıyla yapılmıştır (Faktör Analizi) ve maddelerin ilgili yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini görmek için içerik geçerliliğini (uzman görüşü) içermiştir. Ancak, bu akademik ölçek girişinde spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, KMO, Barlett testi sonuçları) sağlanmamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik incelemesi, Türkçe versiyonun tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini değerlendirilmiştir. Güvenirlik analizleri genellikle ölçeğin iç tutarlılığını test etmeyi içerir.

Çalışmada, **Sayısal Çalışmalar** örnekleminde ölçeğin alt boyutları ve toplam puanı için tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır. Kaynak referans, güvenirlik çalışması yapıldığını belirtmekle birlikte, bu giriş kısmında spesifik Cronbach Alfa değerleri sunulmamıştır. Bir uyarılma çalışması bağlamında, yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda başarılı olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

COVID-19 Hakkında Bilgi, Tutum, Beceri ve Enfeksiyon Kontrolünde Algılanan Engeller ölçeğinin Türkçe uyarılması sırasında, orijinal yapının Türk kültürüne ve **Acil Servis** çalışmalarına uygunluğunu test etmek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır.

Faktör analizi, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamak ve her bir maddenin ait olduğu alt boyuta ne kadar yüklendiğini belirlemek için kullanılmıştır. Bu süreç, ölçeğin dört ana yapı (Bilgi, Tutum, Uygulama, Engeller) altında toplanıp toplanmadığını veya Türk örnekleminde farklı bir faktör yapısını ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemede kritik rol oynamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılma Ölçeği (Anket Tipi)

Format: Çok boyutlu, öz bildirim (self-report) ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çalışması). Orijinal dil bilgisi bu kaynakta belirtilmemiştir.

Popülasyon Grubu: Sağlık Çalışanları.

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan yaş grubu).

Popülasyon Detayları: Özellikle **Acil Servislerde** görev yapan hekim, hemşire ve diğer sağlık profesyonelleri.

Test Metodolojisi: Ölçek, katılımcıların **COVID-19** hakkında kendi bilgi, tutum ve pratiklerini derecelendirmelerini gerektiren maddelerden oluşur. Derecelendirme formatı bu kaynakta belirtilmemiştir, ancak genellikle Likert tipi veya doğru/yanlış formatları içerir.

Anahtar Kelimeler

Pandemi, **COVID-19**, Bilgi, Tutum, Uygulama, **Enfeksiyon Kontrolü**, Acil Tıp, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seval Çalışkan Pala

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri: sevalclskn@gmail.com

Yazın Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021 (Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik çalışmasının yayınlandığı yıl).

Şinler ve Ücret: Ticari kullanım, izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [covid-19-hakkinda-bilgi-tutum-beceri-ve-enfeksiyon-kontrolunde-algilanan-engeller-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/covid-19-hakkinda-bilgi-tutum-beceri-ve-enfeksiyon-kontrolunde-algilanan-engeller-toad.pdf)

Kaynaklar

Pala, S. Ç., Metintaş, S., Önsüz, M. F., Özakın, E., & Pala, V. G. (2021). Evaluation of Turkish Validity and Reliability of Knowledge, Attitude, Practice and Perceived Barriers in Infection Control

Questionnaire among Emergency Healthcare Professionals regarding **COVID-19**. *Konuralp Medical Journal*, 13(S1), 373-382.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalıdır ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte açıkça belirtilmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen akademik referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM